

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

E-MAIL:

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Το ισχύον δικονομικό δίκαιο στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης έχει ως βάση τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας του 1968, που τέθηκε σε ισχύ μαζί με τον Εισαγωγικό Νόμο από τις 16 Σεπτεμβρίου 1968.

Ο ισχύων Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας έχει υποστεί σημαντικές μεταβολές: α) Το έτος 1971, οπότε καταργήθηκε ο θεσμός του εισηγητή δικαστή, στον οποίο είχαν ανατεθεί σημαντικές αρμοδιότητες. β) Το 1984, οπότε καταργήθηκε η προδικαστική απόφαση στην τακτική διαδικασία του Μονομελούς Πρωτοδικείου και επιβλήθηκε σε αυτήν η διαδικασία των εργατικών διαφορών, δηλαδή η υπόθεση συζητείτο μια φορά και ως προς τα νομικά και ως προς τα πραγματικά ζητήματα. Επίσης καταργήθηκε η προδικαστική απόφαση στην τακτική διαδικασία του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και αντικαταστάθηκε από μία ανατιολόγητη πράξη που προσδιόριζε τα θέματα της απόδειξης. γ) Το 2001, οπότε καταργήθηκε η έκδοση πράξης στην τακτική διαδικασία του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, προβλέφθηκε μία και μόνη συζήτηση της αγωγής. Με τις πιο πάνω ρυθμίσεις επιδιωκόταν η απλούστευση της διαδικασίας και η ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.

Κατά τη σύνταξη των διατάξεων του σχεδίου του νέου Κώδικα εφαρμόσθηκαν οι ακόλουθες αρχές: 1) Η αρχή της απλότητας των ρυθμίσεων. Δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην διατύπωση των διατάξεων, ώστε να είναι σαφής η ερμηνεία τούτων. Ιδιαίτερος επισημαίνονται οι νέες ρυθμίσεις που αφορούν: (α) την εντελώς νέα τακτική διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων του πρώτου βαθμού. (β) την ενοποίηση των ειδικών διαδικασιών σε μία. (γ) την επιτάχυνση στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. 2) Η αρχή της ταχύτητας της δίκης και της οικονομίας των δυνάμεων, που απαιτούνται μέχρι την ολοκλήρωση αυτής. Κατ' εφαρμογή της αρχής αυτής δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα αποδεικτικά μέσα των εγγράφων και των ενόρκων βεβαιώσεων. 3) Η ενίσχυση της θέσης-

παρέμβασης του δικαστή στη διαδικασία και σε αρκετές περιπτώσεις παροχή σε αυτόν ευχέρειας αυτεπάγγελτης ενέργειάς του.

Βασικές ρυθμίσεις

Βιβλίο Πρώτο: Γενικές Αρχές.

Καθορίζονται τα όρια αρμοδιότητας Ειρηνοδικείων και Μονομελών Πρωτοδικείων λόγω ποσού. Ορισμένες υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας επαναφέρονται από το Ειρηνοδικείο στο Πολυμελές και Μονομελές Πρωτοδικείο, λόγω της σπουδαιότητας του αντικειμένου τους και των συνεπειών υπέρ ή σε βάρος διαδίκων. Προβλέπεται η κατάθεση γραπτής πληρεξουσιότητας μαζί με την κατάθεση της αγωγής ή του ενδίκου μέσου, καθώς και με τις προτάσεις των αντιδίκων. Παρέχεται η δυνατότητα για την επίδοση των δικογράφων στους παραστάτες δικηγόρους, οι οποίοι καθίστανται αντίκλητοι των εντολέων τους. Ρυθμίζεται η κατανομή των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρχές που ισχύουν στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη.

Βιβλίο Δεύτερο: Διαδικασία στα Πρωτοβάθμια Δικαστήρια.

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση του χρονικού διαστήματος αμέσως μετά την άσκηση της αγωγής καθιερώνεται πρότυπο δίκης, που στηρίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό στην έγγραφη διαδικασία. Η διαδικασία ενεργοποιείται και διεξάγεται υποχρεωτικά σε κάθε φάση και δεν αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των διαδίκων. Η έγγραφη διεξαγωγή της δίκης διαφοροποιείται κατά τη δομή της από την προφορική. Η έγγραφη εξελίσσεται στη βάση προθεσμιών και δημιουργεί επί μέρους στάδια: αγωγή, απάντηση στην αγωγή, ενστάσεις, αντενστάσεις, επαντενστάσεις. Οι διάδικοι ενεργούν μονομερώς, ενώ η συμμετοχή του δικαστηρίου στην αποδοχή των προτάσεων θεωρείται περιττή. Αντίθετα η προφορική διαδικασία αναπτύσσεται στη βάση δικασίμων που προϋποθέτουν τη σύμπραξη δικαστηρίου και διαδίκων. Η συζήτηση είναι προφορική και διμερής (για τα διάδικα μέρη). Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του εισαγομένου νέου Κώδικα δίνεται προτεραιότητα στην έγγραφη διαδικασία και στην επιφύλαξη της δυνατότητας για επιλογή της προφορικής συζήτησης και της διεξαγωγής αποδείξεων στο ακροατήριο σε ένα μεταγενέστερο στάδιο της δίκης με συνεκτίμηση των μέχρι τότε αποτελεσμάτων της δίκης. Αν η δίκη δεν προωθείται για ορισμένο χρονικό διάστημα τότε η αγωγή θεωρείται ανακληθείσα. Αν οι διάδικοι δεν υποβάλλουν προτάσεις, η υπόθεση μταιώνεται. Θα πρέπει να ζητηθεί ο προσδιορισμός νέας συζητήσεως εντός εξήντα ημερών. Άλλως η υπόθεση διαγράφεται και η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα. Μετά τη συζήτηση εκδίδεται η οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του σχηματισθέντος φακέλου της δικογραφίας. Εάν από τη μελέτη του φακέλου αυτού να κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, με απλή διάταξη του δικαστή ή του προέδρου του

πολυμελούς πρωτοδικείου διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μικρότερο των δεκαπέντε ημερών και η εξέταση μαρτύρων λαμβάνει χώρα ενώπιον του ήδη διορισμένου δικαστή. Αν κατά την μελέτη της υποθέσεως ή τη διάσκεψη προκύψει ότι επιβάλλεται η διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή η εξέταση των διαδίκων στο δικαστήριο, τότε διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης και εάν κριθεί αναγκαίο η μαρτυρική απόδειξη στο ακροατήριο.

Βιβλίο Τρίτο: Ένδικα Μέσα και Ανακοπές.

Μετά την κατάργηση της προφορικής άσκησης αγωγών κλπ στο ειρηνοδικείο, αναγκαίως καταργείται η δυνατότητα αυτής της ασκήσεως και για τα ένδικα μέσα. Η κρίση για την κατά τόπον αναρμοδιότητα δεν προσβάλλεται πλέον με έφεση. Η προθεσμία για την άσκηση εφέσεως και αναιρέσεως, εάν δεν επιδοθεί η απόφαση, περιορίζεται σε διετή. Μετά τις μεταβολές στην γενική διαδικασία αναπροσαρμόζονται αναγκαίως η διαδικασία στην έφεση και την αναψηλάφηση. Για την αποφυγή απαραδέκτων καταργείται η προθεσμία προσκομιδής των προτάσεων και εισαγωγικού δικογράφου της πρωτοβάθμιας δίκης. Επιτρέπεται για συγκεκριμένους λόγους αναίρεση κατά αποφάσεων ειρηνοδικείου. Καταργείται η διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου που προέβλεπε την σύνταξη συνοπτικής έκθεσης από τον εισηγητή της υπόθεσης.

Βιβλίο Τέταρτο: Ειδικές διαδικασίες.

Η ουσιώδης μεταβολή της τακτικής διαδικασίας, με έμφαση τη γραπτή διεξαγωγή της δίκης με την τυπική κατά κανόνα προφορική συζήτηση της υποθέσεως, δεν προκρίνεται και για τις ειδικές διαδικασίες. Αυτές διατηρούνται ως Βιβλίο Τέταρτο του ΚΠολΔ. Η βασική διαδικαστική ρύθμιση όλων των ειδικών διαδικασιών αποτυπώνεται σε εισαγωγική διάταξη (άρθρ. 591), η οποία παραπέμπει στις διατάξεις του Γενικού Μέρους όπου αυτές δεν αντιβαίνουν στις ειδικές διαδικασίες. Κατά τα λοιπά ρυθμίζει όλα τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν αυτές. Επειδή η υπόθεση εκδικάζεται σε μία και μόνο προφορική συζήτηση, ο χρόνος επιδόσεως της αγωγής και κατά συνέπεια και ο χρόνος κλητεύσεως, ορίζεται με σημείο αναφοράς τη συζήτηση της υποθέσεως. Αυτή η διαφοροποίηση στην επίδοση της αγωγής είναι επιβεβλημένη και καθίσταται αναπόφευκτη λόγω των σημαντικών διαδικαστικών αποκλίσεων της τακτικής έναντι των ειδικών διαδικασιών.

Οι ειδικές διαδικασίες συστηματοποιούνται σε τρεις (3) βασικές κατηγορίες: Η πρώτη καλύπτει τις προσωπικές διαφορές από την οικογένεια γενικότερα, δηλαδή το γάμο, την ελεύθερη συμβίωση και τις διαφορές γονέων και τέκνων (άρθρα 592 έως 613). Η δεύτερη και εκτενέστερη αφορά τις περιουσιακές διαφορές (άρθρα 614 έως και 622B). Εισάγεται μία κεντρική διάταξη που αφορά όλες τις περιουσιακές διαφορές. Συγχρόνως, διατηρούνται ορισμένες ρυθμίσεις που είναι καίριες για τις επιμέρους περιουσιακές

διαφορές. Ο περιορισμός, που αφορούσε στο δεδικασμένο ως προς τα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως σε μία μισθωτική διαφορά, καταργείται. Στην τρίτη κατηγορία ρυθμίζεται η έκδοση διαταγών (πληρωμής και απόδοσης μισθίου—άρθρα 623–646). Στην έκδοση διαταγής πληρωμής οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν ως σκοπό να καταργήσουν τα κωλύματα που δεν συνάδουν με την ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής, να επιλύσουν νομολογιακές διακυμάνσεις ως προς τη δικαιοδοσία για την έκδοση της και να διευκολύνουν την συνεκδίκηση της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής, με την ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσής. Ειδικότερα, η έκδοση διαταγής πληρωμής από τους δικαστές των Πολιτικών Δικαστηρίων, προϋποθέτει ιδιωτικού δικαίου διαφορά. Μετριάζεται το κώλυμα για την έκδοση διαταγής πληρωμής για πρόσωπα που κατοικούν στο εξωτερικό, ή δεν είναι γνωστής διαμονής, αλλά έχουν νόμιμα διορισμένο αντίκλητο. Η προθεσμία και η άσκηση της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής δεν αποδυναμώνουν την εκτελεστότητά της, με εξαίρεση τη διαταγή πληρωμής, που έχει εκδοθεί και επιδοθεί στον αντίκλητο, οπότε η προθεσμία της ανακοπής αναστέλλει την εκτελεστότητά της. Η δυνατότητα σωρεύσεως της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής στο ίδιο δικόγραφο με την ανακοπή κατά της εκτέλεσής, όταν αυτή επισπεύδεται με εκτελεστό τίτλο τη διαταγή πληρωμής, συμβάλλει στην οικονομία της δίκης και αποτρέπει τις περιττές δίκες είτε αυτές είναι δίκες ανακοπής, είτε είναι δίκες αναστολής. Η εκδίκηση ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής γίνεται από το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο και ορίζεται ως εφαρμοστέα διαδικασία αυτή των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ. Βεβαίως όταν η απαίτηση για την οποία αυτή εκδόθηκε προέρχεται από πιστωτικούς τίτλους, εφαρμοστέα είναι και η διάταξη του άρθρου 622B, ως ειδικότερη ρύθμιση. Επί ερημοδικίας ο ανακόπτων αντιμετωπίζεται ως ερημοδικών ενάγων.

5. Βιβλίο Πέμπτο: Ασφαλιστικά Μέτρα.

Οι διατάξεις του Ε' Κεφαλαίου του ισχύοντος Κώδικα περί Ασφαλιστικών μέτρων εφαρμόζονται ακωλύτως από τα δικαστήρια, χωρίς να δημιουργούνται ερμηνευτικά ζητήματα, ενώ δι' αυτών εξασφαλίζεται η προσωρινή προστασία των αξιώσεων και εξυπηρετούνται οι ανάγκες των συναλλαγών. Οι γενόμενες νέες ρυθμίσεις συνίστανται στα εξής: Είναι δυνατή η λήψη ασφαλιστικών μέτρων για μέλλουσα απαίτηση. Καταργείται η προφορικότητα της διαδικασίας στο μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, εκτός από την άσκηση πρόσθετης παρέμβασης. Η γνωστοποίηση της συζήτησης γίνεται και με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος. Μόνο για την εκτέλεση απόφαση ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου απαιτείται πλέον η προηγούμενη άδεια του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Οι ρυθμίσεις που αφορούν στην απόφαση και την προσωρινή διαταγή προβλέπονται πλέον αυτοτελώς σε διαφορετικά άρθρα για λόγους σαφούς νομοτεχνικής

διατυπώσεως. Η ανάκληση ή μεταρρύθμιση από το δικαστήριο της κυρίας δίκης επεκτείνεται και στις αποφάσεις που απορρίπτουν αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και η επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης μπορεί να γίνει και με οριστική απόφαση.

6. Βιβλίο Έκτο: Διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας.

Επέρχονται μεταβολές ως προς την αρμοδιότητα των δικαστηρίων, ώστε να υπάρχει ασφαλέστερη κρίση σε υποθέσεις σημαντικές ή σύνθετες. Προβλέπεται η δυνατότητα συζήτησης των αιτήσεων πτώχευσης, ακόμα και με την απουσία του αιτούντα, εφόσον παρίσταται ο καθού ή ο παρεμβαίνων,

7. Βιβλίο Έβδομο: Διαιτησία

Διατηρούνται οι ρυθμίσεις του υφισταμένου Κώδικα.

8. Βιβλίο Όγδοο: Αναγκαστική Εκτέλεση.

Κύριος στόχος όλων των προτεινομένων τροποποιήσεων:

Ο περιορισμός: α) του αριθμού των ένδικων βοηθημάτων που μπορούν να ασκηθούν κατά τη διενέργεια των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας και β) του χρόνου που απαιτείται για να ικανοποιηθεί στην πράξη η αξίωση που ενσωματώνουν οι εκτελεστοί τίτλοι.

Όλες οι αιτιάσεις κατά των πλημμελειών της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσεως προβάλλονται σε δύο στάδια. Το πρώτο λαμβάνει χώρα πριν από τον πλειστηριασμό και περιλαμβάνει όλους ανεξαιρέτως τους διισχυριζόμενους λόγους ακυρότητας της διαδικασίας. Ο ενδιαφερόμενος διάδικος συγκεντρώνει όλες τις αιτιάσεις κατά της μέχρι τώρα εκτελεστικής διαδικασίας σε μια ανακοπή, που θα εκδικάζεται πριν από τη διενέργεια του πλειστηριασμού κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Κατά της απόφασης που θα εκδίδεται επιτρέπεται η άσκηση μόνο έφεσης, χωρίς να αναστέλλεται η περαιτέρω διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ενώ υπάρχει, υπό προϋποθέσεις, η δυνατότητα της άσκησης αίτησης αναστολής. Το δεύτερο στάδιο προσβολής της εκτελεστικής διαδικασίας τοποθετείται μετά τη διενέργεια του πλειστηριασμού και περιλαμβάνει τη δυνατότητα άσκησης ανακοπής για ενδεχόμενες πλημμέλειες, οι οποίες εμφοχώρησαν από την πράξη του πλειστηριασμού μέχρι την σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Στις περιπτώσεις εκτελεστών τίτλων, στους οποίους η ικανοποιούμενη αξίωση δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής κρίσης μέχρι την έναρξη της εκτελεστικής διαδικασίας, οι διαφορές αυτές εκδικάζονται με την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Η πρωτοβάθμια απόφαση θα είναι προσωρινώς εκτελεστή, ώστε σε περίπτωση νίκης του δανειστή, να συνεχίζεται η εκτελεστική διαδικασία, με την παροχή ισόποσης με την εκτελούμενη αξίωση εγγύησης. Στην κατηγορία αυτή των εκτελεστών τίτλων επιτρέπεται κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης όλα

τα ένδικα μέσα πλην της ανακοπής ερημοδικίας.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την πρόωθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Η λειτουργία του κράτους δικαίου επιτελείται ως μια συνεκτική, προβλέψιμη, ταχεία και συνεπής διαδικασία λήψης δικαστικών αποφάσεων, από την υποβολή μιας υπόθεσης ενώπιον του δικαστηρίου μέχρι την τελική απόφαση, και ασκεί σημαντική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα. Το κράτος δικαίου είναι ένα θεμελιώδες μέρος του θεσμικού πλαισίου και επιτρέπει στις παγκόσμιες αγορές να λειτουργούν ομαλά. Όταν δεν υπάρχουν αποτελεσματικά δικαστήρια, πραγματοποιούνται λιγότερες επενδύσεις και επιχειρηματικές συναλλαγές. Η καθυστέρηση είναι το κύριο πρόβλημα της δικαιοσύνης. Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την απονομή δικαιοσύνης αποτελεί μία ποσοτική παράμετρο, που επηρεάζει το κράτος δικαίου. Η αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης καθορίζεται από την ορθότητα των αποφάσεων και την ταχύτητα με την οποία εκδίδονται, αλλά και από την πληρότητα της, δηλαδή την ποσότητα των υποθέσεων που δικάζονται. Η ταχύτητα έκδοσης της τελικής απόφασης είναι ένα μόνο από τα κριτήρια που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, αλλά είναι σημαντικό. Όταν η δικαιοσύνη απονέμεται με μεγάλη καθυστέρηση επιδεινώνονται και άλλα ποιοτικά μέτρα της αποτελεσματικότητας της δικαστικής εξουσίας. Ο μικρότερος αριθμός διαδικασιών συνδέεται με πιο δίκαιη μεταχείριση και αμεροληψία στο δικαστικό σύστημα, ενώ η μεγαλύτερη πολυπλοκότητα των διαδικασιών συνδέεται με υψηλότερο κόστος και μεγαλύτερες καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης. Όταν αυξάνεται ο αριθμός των υποθέσεων που παραμένουν ανολοκλήρωτες σε σύγκριση με τον αριθμό των υποθέσεων που υποβάλλονται, αυξάνεται αντίστοιχα και ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση μιας αντιδικίας, και αντίστροφα. Η Ελλάδα αποτελεί χώρα με παράδοση αστικού δικαίου, με εξαιρετικά περίπλοκο σύστημα δικαστικών διαδικασιών. Με τον νέο Κώδικα επιχειρείται απλοποίηση των διαδικασιών, όπου τούτο κρίνεται αναγκαίο, ενώ διατηρείται ένα βέλτιστο επίπεδο διαδικαστικής δυσκολίας.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση

συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Με τον νέο νομοθέτημα επιδιώκεται η θεσμοθέτηση ενός πλέγματος σαφών και λειτουργικών δικονομικών διατάξεων υπό την συστηματική ενότητα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μέσω των οποίων θα εξασφαλίζεται ταχεία και αποτελεσματική δικαιοσύνη, χωρίς της στρεβλώσεις και δικονομικές αγκυλώσεις του παρελθόντος. Η εισαγωγή ενός θεσμικού εργαλείου απονομής δικαιοσύνης από τα δικαστήρια, η δημιουργία ενός σύγχρονου δικονομικού πλαισίου που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής, ώστε να εξασφαλίζεται η ταχεία περάτωση όλων των εισαγομένων διαφορών, και να υποβοηθείται η ακώλυτη διενέργεια των εμπορικών, επαγγελματικών, επιχειρηματικών και σε ευρεία έννοια ιδιωτικών συναλλαγών, να διευκολύνεται η ομαλή λειτουργία της αγοράς και η πραγματοποίηση επενδύσεων. Τελικά, επιδιωκόμενος στόχος είναι να αποτελεί το δικαστικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου μοχλό και όχι τροχοπέδη της αναπτυξιακής προσπάθειας.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Ο νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας αναμένεται να επηρεάσει άμεσα το σύνολο των κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων που θα επιλέξουν την επίλυση μιας διαφοράς διά της δικαστικής οδού ή θα εμπλακούν σε δικαστική διαδικασία στο πλαίσιο ιδιωτικής διαφοράς.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Μετά την ψήφιση του ΚΠολΔ 1968, και την αρχική του τροποποίηση το 1971 υπήρξαν πολλές οι νομοθετικές πρωτοβουλίες και ψηφίστηκαν σημαντικά νομοθετήματα που τροποποίησαν, συμπλήρωσαν ή κατάργησαν διατάξεις του Κώδικα. Ειδικότερα αναφέρονται οι νόμοι : α) 702/1977(Α'268), β) 1478/1984 (Α' 145) , γ) 2298/1995 (Α'62), δ) 2915/2001 (Α'109), ε) 3994/2011 (Α' 165), στ) 4055/2012 (Α'51).

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Το νομοθέτημα δεν επικεντρώνεται σε κάποια συγκεκριμένη κατηγορία, αλλά καλύπτει και αφορά κάθε μορφής επιχείρηση.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Η εξασφάλιση λειτουργικού θεσμικού πλαισίου με τον νέο Κώδικα οδηγεί σε αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης. Η αποτελεσματικότητα αυτή επιτρέπει την ομαλή λειτουργία της αγοράς και αναμένεται να οδηγήσει σε πραγματοποίηση περισσότερων επενδύσεων και επιχειρηματικών συναλλαγών.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

Το σχέδιο νόμου δεν αναμένεται να επιφέρει στο κόστος εγκατάστασης νέων επιχειρήσεων..

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Τα οφέλη από την εφαρμογή του σχεδίου αναμένεται να είναι σημαντικά, καθώς θα περιοριστούν οι καθυστερήσεις στην εκδίκαση των υποθέσεων, και θα αποφευχθεί η χρονοβόρα και δαπανηρή επιμήκυνση δικών.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Η επιτυχής εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων του Κώδικα αναμένεται να συμβάλει θετικά στην ελαχιστοποίηση του κόστους για την περαίωση των ιδιωτικών διαφορών, , την ανάδειξη εναλλακτικών μοντέλων επίλυσης διαφορών, που δυνητικά θα οδηγήσουν σε αποσυμφόρηση ή έστω

ελάφρυνση των πινακίων, και την ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων, που θα επιτρέψει την ενασχόληση των δικαστών με περισσότερες υποθέσεις σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

Οι αναμενόμενες συνέπειες υπέρ του κοινωνικού συνόλου επικεντρώνονται στην αποτελεσματικότητα του μηχανισμού απονομής της δικαιοσύνης μέσα από μια ταχεία και αποτελεσματική διαδικασία, που θα μειώνει το κόστος της δίκης και θα περιορίζει το χρόνο περαίωσης της διαδικασίας, χωρίς να υποβιβάζει το επίπεδο και την ποιότητα των αποφάσεων που εκδίδονται. Περαιτέρω συνέπεια είναι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών, των συναλλασσομένων και των επιχειρήσεων προς το σύστημα απονομής δικαιοσύνης και το γενικότερο αίσθημα ασφάλειας δικαίου στην ελληνική κοινωνία

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

- Ταχύτερη εκδίκαση των ιδιωτικών διαφορών.
- Αποτελεσματικότητα της πολιτικής δίκης.
- Μείωση του κόστους, ως απότοκο της ταχύτητας στην απονομή της δικαιοσύνης
- Ανάδειξη εναλλακτικών τρόπων επίλυσης διαφορών, συγκριτικά οικονομικότερων σε σχέση με την δικαστική οδό.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

- Επιτάχυνση της πολιτικής δίκης

- Προώθηση εναλλακτικών μορφών επίλυσης
- Αποτελεσματικότητα του συστήματος απονομής δικαιοσύνης
- Λειτουργικότητα των διατάξεων του ΚΠολΔ
- Προσαρμογή στις προκλήσεις του ψηφιακού περιβάλλοντος

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Άρθρο 20 § 1

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

Καθώς πρόκειται για σχέδιο που επιφέρει πληθώρα τροποποιήσεων στον ΚΠολΔ, ο αριθμός των αποφάσεων [στη συντριπτική τους πλειοψηφία του Αρείου Πάγου] είναι ευρύτατος, και σχετίζεται με τις επιμέρους διατάξεις του Κώδικα.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Άρθρα 6 § 1 και 8 ΕΣΔΑ

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Στο σχέδιο περιλαμβάνεται αναλυτικός πίνακας που εμφανίζεται η αντιστοιχία των διατάξεων του Κώδικα που αντικαθίσταται με τις διατάξεις του εισαγόμενου νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Οι διατάξεις του Σχεδίου Νόμου καταστρώθηκαν ύστερα από συγκροτημένο και ουσιαστικό διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους στη Δικαιοσύνη φορείς (ανώτατους δικαστές, ενώσεις δικαστών και εισαγγελέων , καθηγητές πανεπιστημίου, δικηγορικούς συλλόγους, επαγγελματικές ενώσεις). Το Υπουργείο Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κάλεσε όλους τους ενδιαφερομένους σε διάλογο και έλαβε τις θέσεις και απόψεις της Ολομέλειας του Άρειου Πάγου , των μεγάλων Εφετείων καθώς και των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, ενώ πλήθος άλλων επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων έθεσε υπ' όψη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής αριθμό προτάσεων και θέσεων . Το Σχέδιο Νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από την 7^η έως και την 28^η Μαρτίου 2014, διαδικασία στην οποία συμμετείχαν φυσικά πρόσωπα αλλά και θεσμικοί φορείς (δικαστές όλων των βαθμών, ενώσεις προσώπων κα.) με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων . Το Υπουργείο αξιολόγησε και αξιοποίησε σε μεγάλο βαθμό τις εισφερόμενες προτάσεις και απόψεις, είτε δια της τροποποίησης ικανού αριθμού σχεδιαζόμενων διατάξεων είτε δια της εισαγωγής νέων ρυθμίσεων .